

KOLONIALIZM

Kolonializm – polityka państw polegająca na opanowaniu i utrzymaniu w zależności politycznej i gospodarczej słabo rozwiniętych krajów w celu: wywozu kapitałów, uzyskania surowców i taniej siły roboczej, rozszerzenia rynków zbytu, kontroli terenów ważnych pod względem strategicznym, podniesienia prestiżu politycznego państwa (metropolii – państwa, które założyło kolonię).

1. Przyczyny ekspansji kolonialnej:

- w XIX w. znacznie wzrosła liczba ludności. ta eksplozja demograficzna dała początek rozwojowi osadnictwa; ludzie migrowali w poszukiwaniu ziemi i pracy
- rozwój wielkiego przemysłu w XIX wieku wymagał znacznej liczby surowców, taniej siły roboczej i rynków zbytu. Mocarstwa przystąpiły do rywalizacji o kolonie by je uzyskać
- tworzenie baz wojskowych i protektoratów by kontrolować ważne punkty strategiczne
- kolonie były oznaką potęgi i bogactwa
- państwa XIX w. dążyły do dominacji militarnej, politycznej lub gospodarczej nad częścią świata. Taka polityka nosi nazwę **imperializmu**.

2. Podział polityczny świata (mapa!)

Metropolia - mocarstwo	Kolonie
Anglia	Była największą potęgą kolonialną. Afryka – Egipt, Sudan, Uganda, Betszuana, Rodezja, Nigeria, Złote Wybrzeże, Sierpa Leone, Gambia, Brytyjska Afryka Wschodnia (Kenia), Kraj Przylądkowy (Związek Południowej Afryki) Azja – Indie, Singapur, Hongkong, Birma Ameryka – Kanada, Gujana Brytyjska Oceania – Australia, Nowa Zelandia Europa – Gibraltar, Cypr, Malta
Francja	Afryka – Algieria, Tunezja, Francuska Afryka Zachodnia (Mauretania, Senegal, Gwinea, Dahomej, Wybrzeże Kości Słoniowej), Francuska Afryka Równikowa (Kongo Francuskie, Czad), Somali francuskie (Dżibuti), Maroko, Madagaskar Azja – Indochiny Ameryka – Gujana francuska
Niemcy	Afryka – Niemiecka Afryka Wschodnia (Tanganika), Niemiecka Afryka Południowo – Zachodnia, Kamerun, Togo
Rosja	Azja – Turkiestan, Gruzja, Kraj Nadamurski
Włochy	Afryka – Somali, Erytrea, Trypolitania, Cyrenajka (Libia)
Portugalia	Afryka – Angola, Mozambik
Belgia	Afryka – Kongo Belgijskie
Hiszpania	Afryka – Maroko Hiszpańskie, Rio de Oro (Sahara Hiszpańska) Rio Muni (Gwinea Hiszpańska)
Holandia	Azja - Archipelag Indonezyjski Ameryka – Gujana holenderska

3. Skutki podbojów kolonialnych:

- grabież surowców naturalnych i wykorzystywanie ludności krajów kolonizowanych jako taniej siły roboczej
- powstanie nowych mocarstw kolonialnych, które przyłączyły się do walki o podział świata na strefy wpływów. Tymi nowymi mocarstwami stały się: Japonia, Włochy, USA i Niemcy
- walka o kolonie doprowadziła do rywalizacji między mocarstwami, której skutkiem był wybuch I wojny światowej
- upadł stary system sojuszy ze względu na konflikty interesów między mocarstwami. Mocarstwa szukały nowych sojuszników, których interesy nie kolidowały z ich własnymi.

- bunty ludności tubylczej, która sprzeciwiała się napływowi cudzoziemców i obcej kulturze. Do powstań takich zaliczamy np. powstanie sipajów w Indiach (1857) czy powstanie Mahdiego w Sudanie (1885), powstanie bokserów w Chinach (1889)
- wskutek polityki kolonialnej upadły stare mocarstwa, które nie wywodziły się z kręgu cywilizacji europejskiej – np. Chiny
- wprowadzenie kultury europejskiej do państw o odmiennych tradycjach doprowadziło do wykształcenia się w nich elit, które wzorowały się na Europejczykach (europeizacja)